

Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið

12. október 2020

Umsögn Samorku um drög að frumvarpi til laga um Tækniþróunarsjóð, 201. mál 2020.

Með vísan í umsagnarbeiðni í Samráðsgátt stjórnvalda frá 28. september síðastliðnum, þá veita samtökin hér umsögn sína.

Tækniþróunarsjóður gegnir stóru og mikilvægu hlutverki í nýsköpun á Íslandi og fagnar Samorka viðleitni stjórnvalda til að styrkja sjóðinn og efla til framtíðar. Í greinargerðinni með aðgerðaáætluninni kemur fram að ætlunin er að koma á fót samkeppnissjóði um byggingar- og mannvirkjarannsóknir. Fram kemur að „Sjóðurinn verður fjármagnaður sameiginlega af ráðuneytunum og áherslur sjóðsins munu einkum snúa að samfélagslegum áskorunum í byggingariðnaði, svo sem rakaskemmdum í mannvirkjum og aðgerðum til lækkunar kolefnisspors. Með stofnun slíks sjóðs er leitast við að opna opinbert styrkjaumhverfi fyrir fleiri aðila úr háskólasamfélagi og atvinnulífi og stuðla að auknu samstarfi við erlenda rannsóknaaðila.“

Samorka fagnar stofnun sjóðsins og minnr á það mikilvæga hlutverki sem endurnýjanleg húshitun gegnir í að takmarka kolefnisfótspor vegna mannvirkja á Íslandi. Því er mat samtakanna að við úthlutanir úr sjóðnum verði mögulegt að sækja um styrki sem snúa að þessum þætti. Þá minna samtökin á að nú standa yfir 3. orkuskiptin á Íslandi, sem fela í sér að skipta út jarðefnaeldsneyti – m.a í byggingariðnaði – fyrir endurnýjanlega orkugjafa. Hluti kolefnisfótspors mannvirkja kemur til vegna notkun jarðefnaeldsneytis við byggingarframkvæmdir, og því leggja samtökin til að horft verði til þess við styrkúthlutanir.

Þá kemur fram í greinargerðinni að það verði „sérstakt fagråd byggingarrannsókna sett á fót tímabundið sem verður ráðgefandi um fagleg málefni við úthlutanir til byggingarrannsókna“. Samorka fagnar þessu einnig og hvetur til þess að í ráðið verði m.a skipað sérfræðingum sem hafa innsýn í ofangreind tengsl orku- og veitustarfsemi við samfélagslegar áskoranir í byggingariðnaði.

Í frumvarpsdrögunum kemur fram að heimilt verði að styrkja tækniþróun og rannsóknir í samstarfi við erlenda sjóði, til viðbótar við innlenda aðila, t.d stofnanir, háskóla og fyrirtæki. Samorka tekur vel í þetta og metur það sem mikilvægt til að gefa verkefnum möguleika á að ná inn sem mestum styrkjum – og styður þannig við verðmætasköpun hérlendis.

Að síðustu þá vilja samtökin minna á hið mikilvæga hlutverk sem orku- og veitugeirinn hefur spilað í gegnum árin í nýsköpun á Íslandi – og þá miklu framtíðarmöguleika sem hann býður upp á. Sprotar vaxa í frjóum jarðvegi, og hérlendis er sá jarðvegur sérstaklega til staðar í orku- og veitugeiranum.

Samorka minnr sérstaklega á tækifæri sem felast í:

- **3. orkuskiptin:** Nú þegar jarðefnaeldsneyti í samöngum á landi, haftengdri starfsemi, byggingariðnaði mun verða skipt út fyrir endurnýjanlega orkugjafa, skapast stór tækifæri fyrir þær þjóðir sem leiða orkuskiptin. Þar erum við Íslendingar í lykilstöðu, við erum í 2. sæti í heiminum í hraða rafbílavæðingar, og hér eru þegar farin að verða til ný og öflug fyrirtæki sem vaxið geta hratt

- 4. Iðnbyltingin: Framundan er snjallvæðing flestra þátta atvinnu- og daglegs lífs fólks um allan heim. Þau umskipti eru orkufrek og þannig verða þjóðir sem geta boðið upp á nóg af endurnýjanlegri orku í lykilstöðu til að vera í vaxtarbroddi fyrirtækja í 4. iðnbyltingunni.
- Framleiðsla á innlendu og endurnýjanlegu eldsneyti. Hér á landi eru stór tækifæri til framleiðslu á innlendu og endurnýjanlegu eldsneyti, til að koma í stað fyrir jarðefnaeldsneyti. Hvort sem um er að ræða vetni, metan, metanól eða lífdísel, þá er þegar hafin framleiðsla héraðs og vaxtarmöguleikar miklir. Þarna eru til staðar fjölmörg tækifæri, bæði fyrir nýja aðila og starfandi fyrirtæki, til nýsköpunar og verðmætasköpunar á stórum skala.

Að síðustu þá þakkar Samorka fyrir tækifærið til að veita málinu umsögn og eru samtökin tilbúin til að koma að vinnu málsins í framhaldinu. Að öðru leyti vísast til umsagna aðildarfyrirtækja Samorku.

Virðingarfyllst, f.h Samorku

Páll Erland, framkvæmdastjóri.